

Verlag Excursie Westerplas en Jachthaven

Wij&Wadvogels

Op dinsdag 6 juli zijn er drie groepen met eilanders en andere belangstellenden op pad geweest naar de jachthaven en Westerplas. We hebben hen gevraagd om hun kennis, ideeën, wensen en zorgen met betrekking tot Wij & Wadvogels met ons te delen. Hieronder een impressie van de opbrengst van deze dag. Fijn dat we een goede gedachtewisseling konden hebben, dat helpt bij een zorgvuldige voorbereiding van het project!

Groep 1 (8 deelnemers)

Algemeen

1. Wat kunnen we leren van de Marker Wadden?
2. Ook 'ontbording' is een gezamenlijke wens. Liefst zouden deelnemers zien dat informatie en spelregels op andere plekken worden gedeeld.
3. Wat in het algemeen in de smaak valt bij deze groep is de diversiteit van beide plekken, de openheid van het landschap en de mogelijkheid voor vogelliefhebbers om dichtbij het gebied te kunnen beleven.

Jachthaven

1. Als het project wordt uitgevoerd, is er dan een haalbaar en betaalbaar alternatief voor de stortstenen? Als het mogelijk is zien de meeste deelnemers uit deze groep bij voorkeur een meer natuurlijke overgang van dijk naar wad. Tegelijkertijd wordt ook aangegeven dat de stortstenen in het verleden een bewuste keuze zijn geweest en dat mensen dat mogelijk ook een reden vinden om ze te handhaven.
2. De eilandjes kunnen het best wat dichterbij de dijk worden aangelegd: hoe dichterbij de dijk hoe beter je zand vasthoudt. Je moet wel goede ruimte overhouden voor geulen en zien te voorkomen dat die dichtslibben. Geulen voorkomen ook dat bezoekers op ongewenste plekken komen. Voor deelnemers is het wel een vraag hoe je het zand vasthoudt en hoe je voor een goede geleiding van bezoekers zorgt.
3. Als het gaat over ideeën voor belevingsplekken wordt benadrukt dat vooral de dijk als tribune moet worden benut. Het zou wel mooi zijn als de dijk meer bloemrijk, extensief beheerd kan worden.

Westerplas

1. Je zou de bebossing bij de picknicktafel weg moeten halen, dan ontstaat een veel ruimer zicht op de plas. Bovendien ontmoedigt dat het gebruiken van de olifantenpaadjes.
2. Haal aan de duinrand bovenop wat struweel weg om een extra uitkijkplek te hebben.
3. Het zou ook mooi zijn als er aan de westkant een uitkijkplek kan komen, dat zorgt voor betere spreiding van bezoekers. Bovendien is het een gewilde plek bij fotograferende vogelaars, en je voorkomt daarmee dat die zich te vrij rond de plas begeven.
4. De groep vraagt zich af of het vrijkomende slib mogelijk bruikbaar is voor de polder. Wat is de kwaliteit? Wordt dat onderzocht?
5. Als de aanleg van eventuele eilandjes is bedoeld voor de vogels die je graag wilt, hoe zorg je er dan voor dat de vogels/predatoren die je niet wilt wegblijven of belemmerd worden? Kun je bijvoorbeeld maatregelen nemen die vestiging van de mantelmeeuw hinderen?

Groep 2 (3 deelnemers)

Algemeen

1. Ook in deze groep wordt opgemerkt hoe belangrijk het is om van andere plekken te leren, met o.a. de Marker Wadden (expertise Boskalis) als voorbeeld.
2. M.b.t. het vervolg van het proces is de behoefte uitgesproken voor een hybride vorm: mensen van de wal/eilanders zijn graag betrokken, maar niet altijd in de gelegenheid. Online wordt gewaardeerd!

Jachthaven

1. De stortstenen zijn een dilemma, misschien niet fraai maar wel een bescherming en natuurlijke barrière om mensen/honden de onbeperkte toegang te belemmeren.
2. De groep vraagt zich af hoe je het zand goed vasthoudt in combinatie met de dynamiek. En waar haal je de benodigde hoeveelheid slib vandaan? Indruk is dat de hoeveelheid slib uit de jachthaven wordt overschat, het is goed om na te denken over de vraag of je kunt werken aan realiseren van natuurlijke groei van de eilanden. Mogelijk kan zeegras voor de kust helpen om zo'n eiland te beschermen? Beetje omgekeerd aan de werking van zeegras bij Griend, waar het eiland juist het zeegras beschermt.
3. Zorg dat je met ingrepen dicht bij je doel blijft! Is dat meer ruimte voor de vogels (vanaf andere plekken en dus verspreiding over groter gebied?) en een mogelijke toename als ze de plek eenmaal hebben ontdekt?
4. Nadeel van de eilandjes is de inbreuk op de wijsheid, maar dat is een beperkte Zorg omdat die wijsheid verder overal op het eiland is.
5. Gebruikers van de jachthaven merken op dat ze nu 'vanuit de kuip' de vogels én ruimte zo prachtig beleven. Zorg dat die beleving optimaal blijft, het maakt de jachthaven van Schiermonnikoog uniek.
6. Goede voorlichting over gedrag door wandelaars is ook een belangrijke, om bij te dragen aan bewustwording. Hondeneigenaren en loslopende honden zijn een bijzonder aandachtspunt, een lastige doelgroep om te bereiken.
7. Wat ook belangrijk wordt in relatie tot de aan te leggen eilanden is een goede zonering: er zijn nu soms grote groepen excursies, die druk verhoudt zich slecht tot de gewenste ruimte voor overtuigende vogels. Die zonering geldt ook voor droogvallers.

Westerplas

1. Sleutel niet teveel aan deze plek, het is er prachtig. Zorg dat de natuur/vogels centraal staan. Daar hoort een goede routing bij om mensen te geleiden en om eventuele voorzieningen in te passen.
2. Te open maken van plekken is ook verstorend, net zoals een grotere kijkhut risico's geeft: houd het klein en bescheiden voor liefhebbend publiek. Vogels op 1, mensen met beperkte ruimte als gast, wel beleven met goede kwaliteit.
3. Vroeger kon je vanaf het dijkje op fiets/wandelend vanuit het dorp prachtig de plas overzien. Mogelijk kun je langs die route een aantal doorkijkjes herstellen? Misschien te combineren met paaltjes met info via scannen QR-code.

Groep 3 (6 deelnemers)

Algemeen

1. Algemene vraag uit deze groep is hoe je de afweging maakt of eilandjes wel de juiste ingreep zijn en dus of het wel de juiste keuze is om dit te doen. Graag helderheid over die afweging in het project.
2. Het basismateriaal komt iedere vier jaar beschikbaar uit baggerslib uit de jachthaven. Je moet dus ook het geduld hebben om het hier mee te doen en niet door gebiedsvreemd materiaal van elders aan te voeren.
3. Is er nagedacht over het ecologisch evenwicht en perspectief? Komt er bijvoorbeeld een natuurtoets als onderdeel van het project? Dan goed om resultaat te delen.

Jachthaven

1. Eigenlijk ga je iets doen omdat zich een kans voordoet, niet zozeer omdat er een probleem is. Zorg er daarom goed voor dat je dicht bij het doel blijft: ruimte voor overtuigende wadvogels. De rest is extra en moet je goed afwegen of dat bijdraagt, ook wat betreft educatie.
2. Vasthouden van het zand zal een uitdaging zijn, veel eilanders verwachten dat het zand met één westerstorm verdwenen is. Suggestie hier is te leren van sterneiland in de Eems.
3. Probeer het project misschien ook om dat wat je in deze omgeving niet wilt te verplaatsen, zoals het kanoën of bijv. honden uitlaten.
4. Suggestie die wordt gedaan is het uitvoeren van een suppletie op Brakzand als kansrijk alternatief: weinig moeite, goed resultaat voor vogels.
5. Op de basalt basaltblokken langs de dijk groeien een paar mooie mossoorten en er foerageren vogels, ze gaan inmiddels ook mooi op in het landschap.
6. Er wordt zorg uitgesproken over de bruine rat, die moet niet de eilandjes kunnen koloniseren. Zorg voor ruimte rondom met dun slib, daar hebben ze een hekel aan (mensen ook).
7. Is een groter eiland aanleggen niet een beter alternatief? Tijdens gedachtewisseling met nee beantwoord vanwege grotere risico op ratten.
8. Een ander alternatief voorstel is om een eind uit de dijk een paar grote gaten te zuigen. Het water dat daar dan heen stroomt is zeer voedselrijk en de gaten zetten een rem op overlast door mensen en dieren.
9. Je zult met dit initiatief fysiek moeten zoneren, beschermen door toezicht moet je het niet van hebben.
10. Stem steeds tijdig af met Wetterskip Fryslân is het advies, in verband met de ontwikkelingen en planvorming rond dijkverzwaring.

Westerplas

1. Maatregelen hier wordt een grotere kans van slagen toegedicht dan omgeving jachthaven, vanwege beperktere dynamiek door natuur en mens.
2. Het is een prachtige open plas met veel vogels. Houd het zo open, dus kale eilandjes, voorkom begroeiing en verruiging. Nadeel van eilandjes is dat oppervlakte waterafneemt, kun je dat voorkomen?
3. Voor versterking van beleving wat struweel verwijderen voor visuele beleving. Echter niet te veel.
4. Mogelijkheid verkennen van extra vogelkijkhut aan de westkant is optie, ook zijn hoogzitten genoemd maar die leveren verdeelde reacties op.
5. Vogelkijkers zijn een lastige doelgroep, vraag is hoe je bij hen bewustwording en zorgvuldigheid bereikt. Ze veroorloven zich veel ruimte.
6. De sliblaag in de Westerplas is circa 1 meter, moet die eruit of laat je die juist met rust? Komt daar nader onderzoek naar? Onderzoek van Wetterskip zegt juist dat je 't moet laten zitten.